Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 221 WEDNESDAY, NOVEMBER 19, 1997 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 19-го ЛИСТОПАДА 1997р. Ч.221 РІК CIV.

УРЯД ПРАЦЮЄ НЕЗАДОВІЛЬНО

Київ(Р.Р.). — У четвер, 13-го листопада, у Кабінеті Міністрів України обговорено хід виконання невідкладних заходів для виведення економіки з кризи.

Ці заходи Уряд затвердив 13-го серпня, а Президент України Леонід Кучма схвалив своїм розпорядженням 18-го серпня 1997 року. Їх покладено в основу підготови проєкту програми діяльности Кабінету Міністрів України.

Засідання було присвячене аналізуванню зробленого Урядом за минулі три місяці. Прозвучала серйозна критика на адресу Міністерства Фінансів, Міністерства Економіки, Міністерства Агропромислового Комплексу, Державного комітету підприємництва та Національного банку України з приводу низького рівня виконавчої дисципліни. Прем'єр-міністер Валерій Пустовойтенко зажадав від керівників згаданих міністерств пояснень, чому досі не виконано те, що плянувалося завершити до кінця листопада. Це стосувалося, передусім, погашення заборгованости.

Йшлося також про кредити, гарантійні зобов'язання та платіжну дисципліну організацій, які взяли кредити під гарантії Уряду, а тепер не сплачують їх, покладши все на Уряд і державний бюджет. Але й відповідні державні служби також ставляться до цього недбало, борги сплачується незадовільно, що підриває авторитет України у світі та відстрашує інвесторів. Із 14-ох організацій-боржників погасили борг тільки три. Заборгованість становить 236 млн. дол. Найбільше заборгували перед державним бюджетом такі організації: асоціяція „Земля і люди" — 61 млн. дол.; Макіївський металюргійний комбінат — 45.2 млн. дол.; фірма „Атон" — 39.9 млн. дол.; компанія „Реле та автоматика" — 22 млн. дол.; металюргійний комбінат „Криворіжсталь" — 19.7; концерн „Украгротехсервіс" — 15.1 млн. дол.; акціонерне товариство „Епосголдинг" — 12.6 млн. дол.; спільне підприємство „Інтерцукор" — 6.3 млн. дол.; концерн „Південриба" — 4.7 млн. дол.; акціонерне товариство „Південриббуд" — також 4.7 млн. дол. Далі серед боржників перед бюджетом іде фірма „Зоря" та інші підприємства.

В. Пустовойтенко доручив протягом одного місяця перевірити ґрунтовно кредитні борги кожного підприємства і встановити стислий плян повернення державі грошей, які так щедро й безвідповідально роздавалися Урядом у попередні роки.

Г. Клінтон пообіцяла підтримку Україні

Львів. — Перша американська лейді Гілларі Родгам Клінтон під час відвідин Львова 17-го листопада запевнила, що ЗСА підтримують Україну в розбудові демократії, повідомили засоби масової інформації.

Г. Клінтон, завершуючи свою подорож до п'яти колишніх совєтських республік, провела один день у Львові, де вона віддала належне болючій історії міста, яке пережило у цьому столітті кілька чужоземних окупацій.

Виступаючи біля пам'ятника жертвам комуністичного терору вона сказала, що навіть перед лицем невимовного жаху, український народ і „інші, які жили під совєтським правлінням" не здалися. Пам'ятник, який зображує чоловічу фіґуру, що намагається звільнити свої ноги з кайданів, стоїть навпроти колишнього будинку КҐБ.

„Натомість ви знайшли найкращий захист проти гніту — ви почали рухатися до демократії, включно з вільними і справедливими виборами, — продовжила вона. — Але до кінця подорожі ще далеко, бо демократія не закінчується конституцією чи виборчими правами. Якщо ми хочемо, щоб демократія і свобода процвітали, ми повинні створити цивільне суспільство, де демократичні вартості живуть у наших серцях і душах, де люди відстоюють справедливість і де править закон, а не злочинність і корупція".

(Закінчення на стор. 3)

Українсько-мадярська торгівля буде вільнішою

Будапешт, Мадярщина (УНІАР). — 11-листопада, під час візити прем'єр-міністра України Валерія Пустовойтенка до Мадярщини, підписано меморандум про напрямки розвитку економічних зв'язків і лібералізацію українсько-мадярських торговельних відносин.

Голова українського Уряду провів зустріч у вузькому колі з прем'єр-міністром Мадярщини Гіллою Горном. Члени урядів двох країн підписали ряд інших угод.

На пресовій конференції після засідання урядових делегацій В. Пустовойтенко зазначив, що Україна зацікавлена у включенні мадярських інвестицій у свою економіку, зокрема, у закінчення будівництва бльоків на Хмельницькій та Рівенській атомних електростанціях, що компенсуватиме енергетичні втрати від закриття у 2000 році Чорнобильської АЕС.

У НЕДІЛЮ, 16-ГО ЛИСТОПАДА, виборці Мадярщини голосували над референдумом у справі вступу їхньої країни до Північно-атлянтійського оборонного союзу (НАТО). З 51 відсотка тих, які вийшли голосувати, 85.3 відсотка голосуючих схвалили цю настанову свого уряду прийняти запрошення від НАТО стати його членом. Офіційні чинники мадярського уряду дуже вдоволені таким вислідом голосування, бо все ж таки переживали таке мале зацікавлення своїх громадян цією важливою для країни справою. Не менше турбувалися і вислідом мадярського голосування також ЗСА, бо одною з головних точок закордонної політики Уряду президента Билла Клінтона є поширення НАТО на країни Центральної та Східньої Европи.

В Єгипті змасакровано туристів

Лєксор, Єгипет. — Згідно з офіційними чинниками, тут у понеділок, 17-го листопада, перед входом до 3,400-річної старовинної єгипетської святині, ісламські войовничі терористи вчинили зумисну масакру закордонних туристів. Загинуло принайменше 70 осіб, з того 60 закордонних туристів, а багатьох було поранено. Одначе уцілілі свідки твердять, що терористи зумисне вбивали туристів, які якраз почали виходити з автобусів, а опісля навіть входили до автобусів і докінчували свою жорстоку розправу над невинними людьми.

О год. 8:45, коли туристи почали виходити з автобусів і прямувати по широких сходах до святині єгипетської королеви Гатсепшут, їх з автоматичною зброєю зустріли шість ісламських терористів і без будь-якого попередження почали стріляти. Стрілянина між поліцією та терористами тривала близько трьох годин і відгомоном смертельних зойків умираючих і ранених понеслась крізь Долину Королів по цілому світі. Єгипетські власті ствердили, що всі шість напасників загинули.

Єгипетське міністерство внутрішніх справ повідомило, що вбиті туристи — це вбільшості громадяни Швайцарії, Німеччини і Японії. Англійське міністерство закордонних справ підтвердило також смерть шістьох британських громадян. Американські офіційні чинники сказали, що покищо їх не повідомили чи серед убитих були американські громадяни.

Виглядає, що ця запланована масакра була спрямована на те, щоб якнайбільше пошкодити економиці країни, котра з туризму має найбільші приходи. Це один із засобів ісламських терористів у їхній п'ятирічній кампанії повалити теперішній уряд президента Госні Мубарака.

Україна відпала від змагань за Чашу світу

Київ. — Україна не змогла потрапити до фінальних футбольних змагань за Чашу світу, які відбудуться наступного року у Франції, повідомили засоби масової інформації. Цю можливість відібрала Хорватія, домігшись 15-го листопада на Олімпійському стадіоні в Києві ремісу 1:1.

Нападаючий Андрій Шевченко, на якого особливо надіялися в цій грі, вивів українську дружину вперед на четвертій хвилині, однак голь цей виявився першим і останнім. Хорвати витримали перші напади українців і на 27-ій хвилині Ален Боксіч забив відповідного голя у ворота української дружини, не без фатальної помилки воротаря Шовковського.

Після цього мало було сумнівів у тому, яка з дружин закваліфікується до фінальних змагань. Україні треба було здобути ще три голі, щоб вивити свою перевагу над Хорватією. Два тижні тому українці програли хорватам у Загребі вислідом 0:2.

15-го листопада відбулося ще три елімінаційні матчі за вступ до фінальних змагань за Чашу світу. Росія програла в Неаполі Італії вислідом 0:1 і теж не потрапила до фінальних змагань. У Брюсселі Бельгія здобула перемогу над Ірляндією вислідом 2:1 і закваліфікувалася до фіналу уп'яте. Югославія теж закваліфікувалася, легко розгромивши в себе вдома Мадярщину вислідом 5:0.

Виборча кампанія почалася офіційно

Київ (УНІАР). — 14-го листопада офіційно проголошено початок кампанії щодо виборів депутатів парляменту, які відбудуться 29-го березня 1998 року.

Таку постанову одноголосно ухвалено на засіданні Центральної виборчої комісії, участь у якому взяли всі 11 обраних на сьогодні членів комісії.

Комісія затвердила також форму підписних листів на підтримку як списку кандидатів на депутатів для кандидування у багатомандатній загальнодержавній виборчій окрузі, так і в одномандатній виборчій окрузі. Було також затверджено форму списку на народних депутатів України для участи у виборах народних депутатів по багатомандатній загальнодержавній виборчій окрузі від політичної партії, а також печатку ЦВК.

Використовуючи надане законом право, у засіданні взяли участь представники політичних партій.

В. Малинкович не кандидуватиме від бльоку СЛО(н)

Київ(Р. Р.). — Тут у середу, 12-го листопада, журналістам представлено людей, які очолили виборчий список бльоку Соціяльно-Ліберального Об'єднання (СЛОн).

Першим у списку СЛОн став голова Міжреґіонального Бльоку Реформ Володимир Гриньов. Друге місце в списку дісталося колишньому совєтському дисидентові Володимирові Малинковичеві. Третім у списку став голова Конституційно-Демократичної Партії Володимир Золотарьов, четвертою — голова профспілки працівників кооперації Наталія Кожевіна, п'ятим — радник прем'єр-міністра України з питань енергетики Михайло Уманець.

До списку СЛОн увійшло ще кілька осіб, серед них композитор Володимир Бистряков.

В. Гриньов зазначив, що в разі перемоги, він зробить те, чого не в далося зробити Президентові Леонідові Кучмі — здійснить економічні реформи. В Золотарьов додав, що бльок домагатиметься прийняття поправки до Конституції з метою визначення місця Уряду в системі влади. Це, на його думку, дозволить усунути безвідповідальність Уряду і Президента.

Та не встигла закінчитися пресова конференція, як увагу журналістів привернула несподівана заява В. Малинковича про його вихід з об'єднання.

За його словами, він в останній момент довідався, що до списку увійшли такі особи, як генерал Дмитро Рудковський. В. Малинкович не має наміру бути з ними в одному списку, оскільки ці люди можуть його дискредитувати.

Справа в тому, що про генерала були чутки, ніби він займався недозволеними господарськими операціями в армії.

Щодо В. Малинковича, то подібну принциповість він виявляє не вперше. Як відомо, через два тижні після обрання Президента Кучми, В. Малинкович заявив про свій вихід з „президентської групи", довідавшись, що Службу Безпеки України очолив генерал КҐБ Володимир Радченко.

Український Музичний Інститут Америки відзначає своє 45-ліття

Парсиппані, Н. Дж. (Г. Колесса). — Українському Музичному Інститутові Америки сповняється 45 років. Інститут був заснований Романом Савицьким і Меланією Байловою при співпраці з іншими викладачами саме у Ню Йорку, і тому тепер Нюйоркський відділ УМІА влаштовує з цієї нагоди ювілейний концерт.

В редакції „Свободи" (зліва): Б. Волянська, Т. Гриньків і О. Харук-Боднар.

Від гостей нашої редакції, голови згаданого Відділу Томи Гриньків, заступника голови і скарбника відділу Оксани Харук-Боднар та члена виклададацького збору, керівника ансамблю „Промінь" Богданни Волянської довідуємось, що концерт цей відбудеться у неділю, 23-го листопада, в залі Українського Народного Дому, 140 Друга авеню, і розпочнеться о год. 2:30 після полудня. Участь у ньому братимуть викладачі та абсольвенти УМІА: Тома Гриньків, Оксана Харук-Боднар, Соня Шерег, Наталка Гончаренко, Юрій Фурда, Олесь Кузишин, Алла Куцевич, Марта Мачай, Андрій Добрянський, мол.,

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ПРОВАЛЛЯ У СОЛОТВИНІ

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ. — На восьмій шахті Солотвинської соляної копальні провалився ґрунт у виробленому ще на початку століття шахтарську камеру. Глибина провалля 50 метрів при радіусі 80–100 метрів. Така вирва могла б поглинути великий багатоповерховий будинок. На щастя, порожнина виявилася під пустирищем. Провалля поглинуло лише частину ремонтно-механічної майстерні, трактор „Білорусь" та частину реманенту. Подібні випадки вже траплялися в Калуші, на Прикарпатті. Фахівці попереджають про дійсну небезпеку для солотвинських поверхневих цехів. Керівники области створили спеціяльну комісію для вивчення ситуації і вжиття запобіжних заходів. Комісію очолив заступник генерального директора Асоціяції „Укрсіль" Віталій Орлов.

ЧОРНОМОРСЬКЕ ПАРОПЛАВСТВО РОЗПРОДУЄТЬСЯ

ОДЕСА. — Через несплату боргів під загрозою продажу на авкціоні опинилися не лише кораблі, заарештовані в чужих портах, а й берегова структура державної компанії „Чорноморське пароплавство". Наприклад, суд у Мадриді 13-го листопада призначив авкціоновий продаж курортного туристичного комплексу Чорноморського пароплавства на Канарських островах вартістю 13,8 млн. дол. Через суд вимагає від українського Чорноморського пароплавства борг 1 млн. дол. еспанська компанія „Інтермар". До Мадриду вилетіла українська делегація, але фахівці вважають, що їй не вдасться зупинити продаж курортно-туристичного комплексу.

СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТИ ОБ'ЄДНАЛИСЯ

ЛЬВІВ. — Соціял-демократи Львівщини знову об'єдналися. Об'єднавча конференція пройшла надиво одностайно. На конференції лідери з болем констатували, що хоча соціял-демократія у 1989–90 роках відродилася в Галичині, після розколу вона втратила своє становище. Проте навіть після розколу статут змінювати не довелося. В Україні СДПУ вважають правоцентристською. Найбільші її осередки — в Харкові, Одесі, Києві, Луганському, Ужгороді і Львові. Майбутній успіх у виборах соціял-демократи пов'язують з іменами Леоніда Кравчука та Євгена Марчука, які є першими у списку кандидатів на депутатів України від їхньої партії. Надіються члени СДПУ і на перемогу київського футбольного клубу „Динамо". Львівську обласну організацію СДПУ очолив професор Університету „Львівська Політехніка", доктор наук Володимир Перхач.

ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ ОБРАЛА ГОЛОВУ

КИЇВ. — У четвер, 13-го листопада, Центральна виборча комісія України провела власні вибори. Головою ЦВК, після обговорення кількох кандидатур, став 38-річний депутат Верховної Ради, заслужений юрист України Михайло Рябець. Заступником голови ЦВК обрано колишнього заступника генерального прокурора Миколу Дем'яненка. Секретарем ЦВК став представник секретаріяту Верховної Ради Ярослав Давидович. М. Рябець походить із села Пилипець Міжгірського району, Закарпатської области. Трудову діяльність розпочав колгоспником у своєму селі. У 1982 році закінчив історичний факультет Ужгородського Університету. Працював директором студентського містечка і старшим юридичним консультантом, очолював профспілковий комітет. Без перерви від праці закінчив також юридичний факультет Львівського Університету. Від 1992 року керував юридичним відділом секретаріяту Закарпатської обласної державної адміністрації. У 1994 році став начальником Управління юстиції Закарпатської области. Депутатом верховної Ради України його обрано у 1996 році від Свалявської 173-ої округи Закарпатської области. Входить до парляментарного Комітету з питань правної політики і судово-правної реформи. Позапартійний.

ПАТРІЯРХ УАПЦ ДМИТРІЙ ЗВЕРНУВСЯ ДО ПРЕЗИДЕНТА

КИЇВ. — Згідно з повідомленням агентства УНІАН, Патріярх УАПЦ Дмитрій звернувся до Президента України Леоніда Кучми з проханням про зустріч. Патріярх і єпископи хочуть говорити з головою держави про забезпечення прав вірних УАПЦ. Вони вимагають притягнення до відповідальности осіб, „котрі під виглядом міжцерковної боротьби поширюють у суспільстві культ насильства й беззаконня". Йдеться про організаторів і учасників захоплення належної УАПЦ Успенської церкви Львівської Епархії 10-го листопада 1997 року представниками УПЦ КП. Патріярх висловив сподівання, що йому не доведеться звертатися до міжнародних правозахисних організацій для оборони людських прав вірних УАПЦ в Україні.

ЗІРВАНО СУДОВИЙ ПРОЦЕС

ЛЬВІВ. — Тут у п'ятницю, 14-го листопада, мав відбутися суд над учасниками зіткнення 7-го листопада у Львові. Проти трьох прихильників Соціял-Національної Партії та двох прихильників Соціялістичної Партії України висунуто звинувачення у хуліґанстві за статтею 173. Однак тисячі студентів заблокували вхід до Галицького районового суду. Довелося суддям відкласти судове засідання на невизначений термін. Оскільки судді не могли потрапити до приміщення, то просто на вулиці ухвалили рішення відправити справу на додаткове розслідування через брак переконливих доказів.

У СВІТІ

ГОЛОВНИЙ АРХІТЕКТ РОСІЙСЬКИХ економічних реформ, сильний прибічник вільного ринку і той, хто приобіцяв викорінити хабарництво та підкупство в країні, Анатолій Чубайс, тепер сам знаходиться під слідством особистих етичних конфліктів. Минулого тижня цей 42-річний перший заступник прем'єр-міністра ледве затримався на своєму становищі після того, як президент Боріс Єльцин звільнив трьох його найближчих співробітників, які кажуть були впутані разом з ним в якусь 450,000 дол. не надто „кошерну" халепу. Покищо виглядає, що російський президент вирішив А. Чубайса не звільняти, бо економіка Росії не є в такому стані, щоб могти собі на це дозволити, одначе цей скандал дуже надщербив довір'я до нього та напевно сповільнить його відважні кроки економічних реформ в Росії.

В АМЕРИЦІ

ПРЯМИМ ЛЕТОМ З ПЕКІНУ ДО ЗСА в неділю, 16-го листопада, прибув один з найбільш завзятих китайських дисидентів Вей Жінгшенґ, якого два тижні після відвідин китайського президента Жіянг Земіна до ЗСА звільнено з 18-річного ув'язнення з уваги на здоров'я. Офіційні чинники Білого Дому з радістю прийняли рішення китайського уряду про його звільнення та заявили, що президент Билл Клінтон зустрінеться з ним особисто, як тільки він перейде лікарські бадання. Приземлившись у Дітройті, Ж. Вея відразу забрали до лікарні ім. Генрі Форда. Речниця згаданої лікарні Мег Ленард, сказала, що в Ж. Вея ліквавитимуть високий тиск крови та крім того він проходитиме різного роду лікарські перевірки, бо стан його здоров'я був сильно надщерблений тюремним режимом.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA: (973) 292-0900

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

ФПУ залишилася відламком імперії

В половині жовтня, як уже інформовано, федерація Профспілок України (ФПУ) провела свій третій з'їзд. Від оптимістичних заяв і виступів, помпезности і колективного ентузіязму цього форуму повіяло могильним холодом колишньої імперії. Та воно й не дивно, якщо згадати, що ФПУ фактично є українським відділом колишньої всесоюзної профспілкової машини, яку перефарбували й дали нову назву.

Коли ґорбачовська перебудова у 1990 році досягла тієї стадії, що під імперією захитався фундамент, керівники української совєтської профспілки перейменували свою організацію на Федерацію Незалежних Профспілок України (ФНПУ). Це сталося в жовтні 1990 року на установчому з'їзді ФНПУ. Другий з'їзд відбувся у 1992 році й на ньому об'єднання дістало нову назву — Федерація Профспілок України (ФПУ). Очолив її Олександер Стоян.

Справа не в назві, а в тому, що ФПУ проголосила себе правонаступницею всього майна колишніх профспілок УССР. А воно, за інформацією газети „Альтернатива" ч. 41, оцінюється у 2.5 блн. дол. Адже профспілкам у совєтські часи належало чимало курортів, на базі яких створено вісім акціонерних товариств і 36 підприємств зі статусом юридичних осіб. Тобто ФПУ має змогу займатися комерційною діяльністю. Крім того, вона є повною розпорядницею Фонду соціяльного забезпечення України, створеного у 1991 році спільною постановою Федерації Незалежних Профспілок України та Ради Міністрів УССР.

Водночас, згідно з постановою Верховної Ради України з 4-го лютого 1994 року, майно колишніх совєтських профспілок має перейти у власність держави. Уряд України вже неодноразово заявляв свої претенсії. І на Фонд соціяльного забезпечення також. Керівництво України посилається на світову практику, де немає випадків, щоб Державним фондом соціяльного забезпечення керували профспілки.

Щоб не втратити згадані джерела фінансової незалежности, ФПУ робила все можливе, щоб не потрапити в немилість Уряду. Та закон є і порушувати його не вдасться. ФПУ треба думати про майбутнє. Отож на з'їзді мова йшла про те, що певність у завтрішньому дні може дати лише створення потужної фракції ФПУ в парляменті наступного скликання. На думку керівнила ФПУ О. Стояна, цього можна досягти трьома шляхами: висуненням кандидатів у всіх 225 виборчих мажоритарних округах; підтримкою певної партії чи бльоку; одночасним висуненням кандидатів у всіх мажоритарних округах і підтримка „власної" політичної сили, якою є Всеукраїнська Партія Трудівників. Але не всі представники ФПУ вважають цю партію своєю. Крім того, Президент України Леонід Кучма застеріг ФПУ від перетворення її на партію. Отож як і з ким ФПУ піде на вибори покищо невідомо.

У самій же ФПУ в ході третього з'їзду сили поділилися на: реформістів, консерватистів і ліворадикалів. На керівника ФПУ основними претендентами були: від консерватистів Олександер Стоян, від ліворадикалів Юрій Буздиган та Василь Хара. Але два останні закликали делеґатів покласти край угодництву й стати на шлях твердої опозиції до Уряду. Функціонери ФПУ не могли на це погодитися, щоб ФПУ не втратила майно. Отож керівником ФПУ знову обрали О. Стояна.

Звичайно ж, у цій ностальгічній для декого совєтській атмосфері цілковитої поразки зазнали реформісти. Їхні пропозиції щодо реформування ФПУ з'їзд рішуче відкинув, віддавши перевагу звичній чиновницько-бюрократичній структурі. Таким чином, ФПУ представляє собою відламок колишньої імперії, що на сьомому році державної незалежности залишається без суттєвих змін.

Ігор Лесик

ЛИСТОПАДОВИЙ ЗРИВ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОСТИ

Як у могутньому зриві Богдана Хмельницького в половині XVII століття, так і в роках 1914-20 Україна виявила безмежні сили та невмирущість духа нації. Хоч від 1-го листопада 1918 року минуло вже 79 років, геройські зусилля УСС та надлюдські жертви українців Галичини стоять перед нами як вогнистий пам'ятник в історії України основою до соборницької ідеї.

Вже декілька годин після захоплення Львова Дмитро Вітовський післав у Київ телеграму: „Зайнятий українськими військами Львів пересилає щирий привіт Києву, серцю соборної України". Перешолистопадовий Зрив пройшов вдало і скоро по всіх інших містах Галичини та Буковини. Революційним шляхом націоналістично настроєна молодь при співпраці всього українського громадянства встановила на українських землях колишньої Австро-Угорської Монархії українську державу. Боротьба за Львів швидко перемінилась в українсько-польську війну, а опісля у війну з большевиками. 22-го січня 1919 року Україна проголосила Акт злуки всіх українських земель в одну самостійну соборну державу. Цей акт став покликом до дальшої боротьби з ворогом. Пролито море крови найкращих синів і дочок України, які поклали своє життя за ідеал української самостійної держави. Таких геройських зусиль, які виявили українці під час першого та другого зимових походів не знає всесвітня історія. П'ять місяців боролась невелика група українського вояцтва (всього 6,000 людей) із московською ордою, не маючи свого запілля, постачання харчів, одягу, медикаментів та амуніції. Цей Перший зимовий похід закінчився у травні 1920 року. В листопаді 1921 року почався Другий зимовий похід силами 1,280 українських вояків, погано узброєних і одягнених, проти 13 піших дивізій і кінного корпусу ворога. Самі учасники походу „не вірили в успіх походу, але вірили в Україну". „Ніколи ще історія не занотувала, щоб 1,200 обідраних, голодних вояків у снігу і в морозі, в чичаках замість чобіт, ішли на зустріч із ворогом", — пише ген. пор. Михайло Крат. 17-го листопада 1921 року відбувся останній бій головної групи під селом Малі Миньки. 700 вояків із відмороженими ногами билися проти 3,000 кінноти та 1,500 ворожої піхоти. 500 старшин і козаків попали в полон. 22-го листопада 1921 року у місті Базар розстріляли большевики 359 старшин і козаків. Імена їх сам один Бог знає...

Ще біля шість років українське селянство збройно боролось проти озвірілої Москви, яка рішила фізично знищити український нарід. Зорганізований большевиками штучний голод, получений із масовими розстрілами у 1932-33 роках, забрав Україні біля 10 млн. людей. Але вистріляти усіх українців большевики не могли і тому вони підсилили терор, щоб затерти всякі сліди національної свідомости. У листопаді 1937 року розстріляли большевики 1,114 в'язнів соловецької тюрми. В тому числі розстріляли большевики 134 українців прямо „для відзначення 20-их роковин жовтневої революції". Повні списки розстріляних можна знайти у теперішній українській пресі в Україні.

Неможливо сьогодні подати точно кількість жертв большевицького терору. Можна лише з певністю ствердити, що їх було не тисячі, не сотні тисяч, а мільйони. Це був найбільший в історії людства ґеноцид, плянове і послідовне винищування українського народу.

Насувається питання: За що Москва так жорстоко карала український нарід? Логічна відповідь на це питання є: За ніщо! Бо Україна ніколи не мала територіяльних претенсій до Москви. Цілий світ знає, що імперіялістичну політику на сході Европи веде не Україна, а Москва, яка йдучи слідами Джинґіс Хана має візію опанувати цілий світ. Власне такій стратеґії Москви є на перешкоді українська нація, яку вона намагається ще й сьогодні знищити. Не страшна є Москві повністю зросійщена українська держава. Страшний Москві є український дух, оснований на національній самобутності, бо національно свідомий нарід є важко уярмити.

Сліди московського етноциду гірко відбиваються сьогодні на процесі відбудови української держави. Зросійщене українське суспільство під впливом аґресивної російської пропаґанди не є в силі заглянути в минуле

(Закінчення на стор. 3)

Юрій Р. Рибак

Дорш як причина змін у світі

Дорш був кісткою незгоди між народами. Він підсилював революції, а навіть викликував війни. Від нього залежав успіх економіки і певність засобів існування. Його цінили більш, як золото. Він став національним харчем і мільйони людей не відчували голоду. Його присутність прискорила поселення північносхідньої Америки...

Дорш, про якого тут мова це морська риба (cod), що виглядає мабуть так, як 120 млн. років тому, і належить до роду вахнюватих (Gadus morrhua). Нараховують 10 родів доршів з 200 видами, а найбільший живе в Атлянтійському океані. В XIX сторіччі зловили 211-фунтового дорша довжини 6 футів, нині він багато менший. Дорш жіночого роду може зложити 9 млн. яєчок, а що хижаків не бракує, а сили природи руйнують, то тільки два нащадки остаються при житті, що спроможні продовжувати існування роду. М'ясо дорша, хоч має лише три десятки відсотка товщу, виявляє понад 18 відс. протеїни. А коли висушений і 80 відс. води випарує, то залишається майже 80 відс. сконцентрованої протеїни, яка важна, бо додає силу людині. Дорша майже цілістю використовують, бо кожну його частину різні народи приправляють на свій спосіб. Оливу печінки високо цінять як вітаміну, а шкірку їдять або виправляють для шкірних виробів. З невикористаних органів і кісточок (остей) одержують високоякісне добриво, а ісляндці зм'якшують рибні кісточки в кислому молоці і їх... їдять.

Оповідають, що коли у середніх віках рибалки зловили великого дорша, то він заговорив мовою басків. Згідно з теорією, баски це були іберіяни мешканці півострова на нинішній території Португалії і Еспанії. Наїзники стиснули їх у північнозахідній гористий куток Еспанії між узберіжжям Атлянтійського океану і Піринеями. Їхня мова — „евскера", не має ніякого споріднення з іншою. Тепер, хоча тільки 800,000 басків є у світі, вони друкують річно майже одну тисячу видань у рідній мові! У середніх віках баски-рибалки, щоб забезпечити европейців м'ясом кита, плили до далеких незнаних для світу вод. Це було можливим, бо знали місця, де ловити дорша. Його засолювали, щоб запас харчу не псувався під час довгої морської плавби, а коли м'ясо висушили, то могли плисти далеко дальше. У 1000 році свій ринок дорша баски зробили дійсно міжнародним. А коли Церква оголосила дні посту і дозволила їсти лише „зимний харч", риба знайшла своє оправдання, бо мовляв походить з води, що є зимною... Коли так порахувати разом кожну п'ятницю, сорок днів Великого посту і деякі пісні дні під час року, то виходить, що майже половина днів у році були „днями засоленого дорша". Може і тому баски звикли говорити, що „стаються багатшими з кожним днем посту". Дорш теж вмішувався у „матримоніяльні справи", а доказом цього є те, що король Еспанії велів своєму синові взяти дружину з королівського дому Португалії, щоб собі запевнити рибну ловлю під португальською контролею.

Марк Курлянскі в цьогорічній книжці на 294 сторінок п. з. "Cod — A Biogapny of Fish that changed the World" видавництва Вокер, згадує теж, що між 985 а 1101 роками вікінґи своїми відкритими вітрильними човнами з веслами плили зі Скандинавії до Ісляндії, Ґренляндії і території теперішньої Канади. І хоч баски промовчували джерело свого успіху, то світові вдалося відкрити їхню таємницю. І так в 1497 році, тобто якраз 500 років тому, італієць Джіованні Кабато, відомий як Джан Кебот, одержав від англійського короля Генриха VII завдання знайти морську дорогу до Азії, щоб можна було привозити спеції. Замість цього він „нову знайшов землю" — New-Found -Land, де „води кишіли від дорша і можна було його черпати ведром". Це відкриття було одною з причин чому Північна Америка стала не тільки місцем міжнародних політичних інтере-

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Подяка добродієві

У щоденнику „Свобода" ч. 209 з 1-го листопада 1997 року появилася стаття д-ра Павла Пундія п. з. „Ще про медичну справу на 2-му форумі українців у Києві". У статті йде мова про гуманітарну допомогу, яку надає Україні Світова Фундація Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ).

Однак автор статті не згадав, що жертводавцем на цілі СФУЛТ є Григорій Малиновський. Тільки завдяки його щедрій фінансовій допомозі СФУЛТ може розвивати широку працю на користь академічних установ в Україні. Слова похвали, які д-р П. Пундій скерував на мою адресу, належаться в першу чергу Г. Малиновському. Я відігравав тут тільки ролю координатора.

Немає сумніву, що своєю жертвенністю Г. Малиновський у великій мірі причинився до відросійщення української медицини та підвищення її рівня. За його добру волю і самопосвяту для покращання здоров'я українського народу він заслуговує на глибоку вдячність української громади у ЗСА.

Д-р Павло Джуль
Ґросс Поінт, Миш.

„Чи дійсно під стягом об'єднання?"

У „Свободі" з 16-го жовтня 1997 року появилася стаття Осипа Труша під поданим вище заголовком, в якому автор ставить під сумнів здійснення „задуму створити всеукраїнський форум комбатантських організацій", покликаючись на звіти в пресі про зустріч Всеукраїнського Об'єднання Ветеранів (ВОВ). Автор не був учасником цієї зустрічі і, на жаль, подає неправдиві факти.

Ми, поза Україною, не були організаторами зустрічі, а ними були побратими в Україні і їм можна лише подякувати за добру інтенцію. Одначе, О. Труш твердить, що, читаючи звіти в пресі, „приходимо до висновку, що одинокими формаціями, які брали участь в бойових акціях визвльної боротьби в часі Другої світової війни, були ОУН-УПА, яка разом з Головною булавою УПА України творить Світове Братство ОУН-УПА, і Дивізія „Галичина".

Слід ствердити, що в Україні є Всеукраїнське Братство ОУН-УПА, яке є самостійно комбатантською організацією і не входить до системи Світового Братства УПА. Для відома читачів подаємо, що Світове Братство УПА було зорганізоване в серпні 1979 року й тоді прийнято статут, вибрано Управу, Контрольну комісію і Суд чести, що й діє по сьогоднішній день. Всупереч поданому О. Трушом фактові, Управа Світового Братства УПА не складала жодної заяви, а натомість зложила її лише Головна булава Всеукраїнського Братства ОУН-УПА.

Дивує нас, що автор допису не виявив поінформованости які ветеранські організації існують і діють, пишучи загальниково, що „є ряд інших комбатантських організації в ЗСА і Канаді" й не подав назв організацій.

Додатково варто також пригадати, що у „Свободі" з 9-го жовтня ц. р. вміщено спростування редакції „Свободи" п. з. „Голови товариств", що уточнює назви ветеранських організацій.

Лев Футала
Йонкерс, Н. Й.

Євген Криченко-Іванків

Нездійснена мрія

Нездійснена мрія — самітна, ясна,
Мов зірка, що сяє вночі до вікна,
Русалка, що з моря тайком вирина,
Голубка, що тужно воркоче...
І серце, що рветься кудись, хоч зима.
Спочити й заснути не хоче.

Нездійснена мрія душевних глибин —
Надхнення для геніїв творчих хвилин,
Поезій, симфоній, величних картин;
А їх ідеал — Беатріче
З невинним тим чаром безгрішних вершин
Запрошує, манить і кличе:
З осінніх піднестись холодних долин,
До сонця летіти крізь хмар безнадію,
Здійснити нездійснену мрію.

Листопад 1997

Д-р Осип Кравченюк

ЛЬВІВ ПІД РОСІЙСЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ 1914–15 РОКІВ

II

На щастя, у Львові всі книги й акти „Просвіти" залишилися на місці, зате пропали деякі її цінні документи, переховувані в касі „Дністра", а редактора її видань, Юліяна Балицького, заслали в Сибір, де він і помер. Деякий час майном „Просвіти" опікувалися Михайло Павлик, М. Яцків і Кость Паньківський, доки його не вивезли до Києва. Голова товариства, Іван Кивелюк, і вісім членів Головного Виділу Управи опинилися у Відні, а інші члени Виділу служили в австрійській армії.

У Відні перебували також учителі Української Академічної Гімназії зі Львова та багато української інтеліґенції. Її будинок перемінили на лікарню, Дівочий інститут при вулиці Софії — на свій пансіон, а інвентар хлоп'ячої бурси при вулиці Хшановської ч. 9 забрали для військових лікарень.

Єдиною українською інституцією, яка залишилася деякий час при житті, був „Сокільський Базар", який з великим успіхом розпродував свідомішим українцям — російським солдатам українські книжки, картини, вироби мистецтва тощо. Крім цього, група людей під керівництвом Константина Малицької (Віри Лебедової) розповсюднювала між ними і в лікарнях Шевченків „Кобзар", видання для дітей і книжки та листівки з недавнього здвигу Товариств — Соколів і Січей. Коли москвофільська газета „Прикарпатская Русь" помістила нотатку, що під Перемишлем знайдено між солдатами карту України (цензуровану й видану в Росії), зліквідовано „Сокільський Базар".

Всі народні школи у Львові були замкнені і щойно в третьому місяці окупації почались заходи для урухомлення їх. Полякам урядові чинники не ставили жодних перешкод під умовою, що в своїх школах будуть навчати російської мови. Так почали працювати деякі польські приватні школи, а пізніше поляки поробили старання про народні школи.

Про можливості відновити діяльність шкіл УПТ, Українського Педагогічного Товариства, інформувалися українські вчителі приватно у воєнних кругів. Їм відповіли, що про українську школу не може бути й мови, бо народні школи можуть бути тільки чисто польські або російські, а інспектор Новосєльскі радив забути про українську школу. Українська школа, — сказав він К. Малицькій і д-рові С. Федакові, — буде зовсім усунена із міської навчальної системи, польські школи залишаться, як були давніше, а школу ім. Маркіяна Шашкевича перемінять на російську.

В основному російські урядові чинники іґнорували українське шкільництво, а під час однієї довірочної конференції було порішено усунути українську мову з навчання релігії. Пізніше начальник міста скасував цю постанову.

Хоч як невідрадними були обставини для українського шкільництва, наші вчителі не здавали позицій. В надії, що ситуація зміниться незабаром на краще, вони відновили давні українські захоронки (дитячі будинки) при вулицях Городецькій, Жовківській і Личаківській, а при вулиці Мохнацького ч. 12 заснували нову, щоб зберегти школу УПТ від перебрання її солдатами чи іншими небажаними елементами. Передшкільну й старшу молодь навчали там українських пісень, читання українських оповідань і, таким чином, збуджували її національну свідомість. Вона, ця молодь, взяла участь у Водосвятті на Ринку в 1915 році. Мимо заборони носити в часі процесії жовто-блакитні стяжки, українські дівчата виступили з ними, а коло тих, які несли хоругви, ішов солдат зі свічкою в ролі „лицаря", не караула-вартівника.

Зайняття Львова й Східньої Галичини росіяни вважали своїм великим досягненням, бо, як сказав Сазонов у Думі 9-го лютого 1915 року, Галичина — „це остання квітка, якої ще бракувало у живому вінку царя, а яку тепер додано до нього назавжди". Поруч нищення українських установ, організацій і видавництв, найважливішим прицілом у намаганнях росіян включити цю „квітку" до царського вінка була Греко-Католицька Церква. Російські урядові чинники добре розуміли її значення для українства, а галицькі москвофіли та численні аґенти працювали ще перед війною над поширенням пропаґанди за перехід греко-католиків на російське православ'я. Та при цьому вони натрапляли на великі труднощі й тому признавали, що над цією справою їм прийдеться ще багато попрацювати. В міжчасі вони жили надією, що справи покращають, бо „зближається хвилина, в якій Росія зможе упімнутися за переслідуваних братів у Австрії" та знищити український рух „мазепинців", що його, мовляв, очолює Митрополит Андрей Шептицький. Тому, після окупації Львова, саме Митрополитові присвятили воєнна команда, її аґенти й москвофіли найбільше уваги.

Вже при вході російських військ у Львів їхній командант зажадав 16 закладників, по чотири від українців, жидів, москвофілів і поляків. Коли заступник мера, Рутовський, повідомив про це Митрополита, він добровільно зголосився бути одним із них. Але воєнний губернатор, Сєрґей Шеремєтєв, на це не погодився, і тоді закладниками стали о. Йосиф Боцян, Павло Войнаровський, д-р Юліян Гірняк і Микола Заячківський, директор „Народної Торговлі". В другий день окупації до Митрополичої палати прийшов Шеремєтєв, а за ним два офіцери. Почувши, що вони прийшли арештувати Митрополита, він заявив, що нічого про це не знає, і разом з ними від"їхав до міста. Півгодини пізніше офіцери вернулися і дали Митрополитові наказ генерала Брусілова арештувати його. Коли Владику привезли до головної кватири у Бібрці, генерал, перечитавши наказ арештування, сказав, що це сталося „по ошибке", бо в дійсності він хотів повідомити Митрополита, що робить його відповідальним за порядок у цілому місті. Урядовці міста зле його зрозуміли, додав він. Таким чином, Митрополита відвезли назад до Львова, що дало притоку людям думати, що Росія поправилася і опам'яталася.

Продовження буде.

Український...

(Закінчення зі стор. 1)

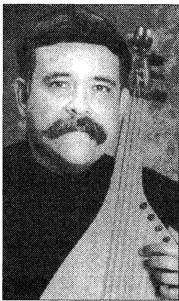
Галина Колесса та вокальний ансамбль „Промінь“ під керівництвом Б. Волянської, який теж відзначатиме ювілейну дату — 25-ліття від свого першого публічного виступу. Святкування прикрасить своєю присутністю і виступом відома українська піяністка і педагог, президент УМІА проф. Дарія Гординська-Каранович.

У програмі концерту — клясичні твори українських та західних композиторів. Ю. Фурда та О. Кузишин виступатимуть з виконанням творів легкого жанру — як повідомляють нас організатори концерту, обидва вони вивчали в Інституті клясичну музику, а потім згідно з творчими вподобаннями обрали жанр легкої музики. Це показує, що ті, хто бажає навчатися в УМІА, одержать добрі підстави музичної освіти, а далі матимуть можливість обрати для себе той жанр, який їм відповідає, себто матимуть свободу творчого вибору.

— Які зміни пройшли в УМІА протягом останнього часу, — запитуємо наших співрозмовників.

— В інституті ніколи не було кляси бандури. Тож цього року вперше у нас зазвучить цей інструмент. Викладають його львівська бандуристка Алла Куцевич та уже добре відомий в діяспорі Юліян Китастий. 10 років тому Ю. Китастий виїхав до Канади, де навчався і працював, а тепер повернувся назад і продовжує тут свій творчий шлях. Саме він опрацьовує програму навчання бандури в УМІА. До складу УМІА увійшла також музикознавець і композитор з Ужгороду Оксана Лиховид, яка спричинилася до відкриття нового відділу УМІА у Брукліні, де викладає фортепіян, композицію та провадить кляси творчого розвитку дітей. Відділ створений при українській католицькій школі св. Духа.

Дальша бесіда з керівниками нюйоркського Відділу УМІА стосувалася того, що з впливом

Ю. Китастий

часу інститут твердо тримається свого основного принципу — вишколу студентів на найкращих зразках світової музики з акцентом на українську музичну культуру. Цей факт посилює у вихованців УМІА почуття національної ідентичности без огляду на те, чи виховані вони в українському дусі й чи розмовляють українською мовою. В УМІА студіюють також і неукраїнці, які набирають знання про Україну та її досягнення у музичній сфері.

На вищезгаданий концерт запрошується сьогоднішніх і колишніх виладачів УМІА, учнів, випускників інституту, шанувальників мистецтва та широку громадськість.

ПРОВІДНИКИ ЗУБОЖІЛИХ індіянських племен в Америці твердять, що теперішній Уряд президента Билла Клінтона допомагає індіянам, але тільки тим, які допомогли Демократичній партії своїми шестицифровими датками на виборчу кампанію. Джордж Неваґо, провідник „Ред Кліф Бенд оф Лейк Супіріор“ індіянського племени Чіппава з Висконсин, твердить, що „коли ви маєте гроші, ви матимете зустріч з відповідними урядниками та отримаєте те, чого бажаєте“. У 1995 році його плем'я подало прохання на відкриття касина газардних гор на їхніх посілостях і Департамент внутрішніх справ їм у тому відмовив.

Золотий ювілей священика-виховника

В Стемфорді, Конн., в Колегії св. Василія Великого 14-го травня ц.р. відбулося рідке свято — відзначення 50-ліття священства отця прелата Петра Скрінковського. Рідке це свято не тільки тим, що не кожному священикові дає Господь ласку відзначити 50-ліття своєї душпастирської праці, але й тим, що ювілей відзначував виімковий священик, що тих 50 літ отець П. Скрінковський виповнив благородною працею над вихованням молодого покоління священства для нашої Церкви. Від єрейських свячень, які о. Скрінковський одержав з рук Єпископа Константина Богачевського 2-го червня 1947 року, отець Петро був призначений до праці в Духовній Семінарії в Стемфорді. Тут, як учитель латини і релігії та префект, а згодом як ректор Малої Семінарії, а далі як ректор гайскул і коледжу, о. Скрінковський цілий час був зв'язаний з тою духовною інституцією, яка виховала нашій Церкві в Америці 160 священиків. Між тими вихованиками о. Скрінковського є під сучасну пору три владики, а саме теперішній Владика Стемфордський Василь Лостен, Єпископ Парми Роберт Москаль і Єпископ Любомир Гузар в Україні.

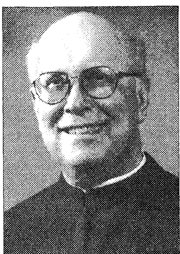
Отець ювілят народився 16-го червня 1922 року в Сант Клір, Пенсильванія, як другий з восьми дітей Івана і Анни Кудлик Скрінковських. Після початкової школи в Сант Клір і частини гайскул Петро вступив до Семінарії св. Василія в Стемфорді 1939 року, де закінчив підготовчу школу 1940 року. Частину років відбув у коледжі св. Карла в Меріленд, а закінчив коледж св. Василія в Стемфорді у 1944 році.

Богословські студії відбув у католицькому університеті у Вашінгтоні. Після закінчення богословських студій П. Скрінковський був висвячений на священика в катедрі у Філядельфії і з того часу, як було згадано, перейшов різні ступені в заряді гайскул і коледжу і був канцлером епархії.

Для поглиблення своїх студій о. Скрінковський вписався на університет Фордгамський, де в 1953 році одержав титул маґістра в клінічній психології. В 1959 році Єпископ Стемфорду Амврозій Сенишин вислав о. Петра до Риму на дальші студії літургії, де о. Скрінковський одержав у 1963 році на Папському Орієнтальному Інституті Ґрегоріянум докторат в орієнтальних студіях. В час студій у Римі о. Скрінковський мав нагоду зустріти звільненого з большевицької каторги Митрополита Йосифа Сліпого та був свідком важливих подій в Католицькій Церкві в час Другого Ватиканського Собору,

Після повернення з Риму о. д-р Скрінковський був призначений ректором коледжу св. Василія Великого та вчив літурґіку, богословіє та психологію.

Час до часу о. д-р Скрінковський за дорученням владик виконував обов'язки душпастиря, доїжджаючи зі Стемфорду до Спрінґ Валей, а згодом адміністрував парохію Ансонія, катедральну церкву в Стемфорді, а останньо доїжджав до опорожненої парафії Фреш Медова після смерти о. мітрата Манастирського. В час шкільного року о. Скрінковський виконує обов'язки духовника для семінаристів з України, яких Владика Василь Лостен спровадив на студії в Колегію св. Василія в Стемфорді.

о. прелат Петро Скрінковський

На всіх парафіях, де о. Скрінковському довелося священодійствувати, навіть часом недовго, він з'єднував у собі любов і пошану, що було яскравим доказом в час його ювілею, де зібралось понад 350 осіб, які прийшли подякувати в цей спосіб за його благородне серце у час душпастирювання в їхніх парафіях.

Духовні власті відповідно вшанували о. д-ра Скрінковського. Папа Павло VI надав йому в 1968 році титул папського капелана, а Папа Іван Павло II в 1987 році — гідність домового прелата.

Ювілейні святкування почалися Службою Божою, яку відправив о. ювілят в сослуженні Владики Паски, о. ректора Е. Юнґа, о. мітрата Степана Гриньоха, о. ректора Івана Бури, о. канцлера Л. Моска. Відповідну до свята проповідь виголосив Владика Василь Лостен, підкреслюючи заслуги ювілята для Церкви. На Службі Божій в каплиці св. Василія були присутні Митрополит Стефан Сулик, Єпископи Роберт Москаль і Михайло Дудик з Пасейку та Єпископ Юліян Ґоур.

В час Служби Божої гарно співав хор семінаристів під диригентурою проф. Йосифа Роля. Святочне прийняття відбулося в авдиторії Колегії св. Василія і його відкрив ректор Колегії о. Едвард Юнґ, а майстром церемонії був о. Іван Кащак, віцеректор Колегії св. Василія. Молитвою „Отче наш“ (в церковнослов'янській мові) почалося прийняття, яке започаткував Митрополит Степан Сулик. Тост на честь ювілята підніс Єпископ Стемфорду В. Лостен, а головним промовцем був Владика В. Паска, товариш по студіях, який був висвячений в той сам день, що і ювілят. Кінцеве слово подяки сказав сам ювілят, який подякував Господові Богові за ласку священства, родичам, які його виховали в Богу угодному дусі, та всім присутнім, які прийшли, щоб разом подякувати Господу Богові та Пречистій Діві Божій Матері за всі ласки, яких він пізнав у час його п'ятидесятилітнього священства.

Ювілят попри свої обов'язки священика-виховника постійно займається наукою. Він є членом Католицького Психологічного Товариства, Американського Психологічного Товариства, членом Академії Релігійного та Ментального Здоров'я і найстаршого українського Наукового Товариства ім. Шевченка, де в час ювілейного Наукового Конгресу в 1978 році виголосив доповідь на тему: „Коментар до пастирського листа львівського єпископа Юрика з нагоди 30-ліття ліквідації Української Католицької Церкви в Західній Україні“. При тих всіх обов'язках о. д-р Петро Скрінковський завжди готовий служити своєю духовною порадою, поміччю, де тільки заходить потреба, бо в його грудях протягом його п'ятидесятилітнього священства б'ється золоте священиче серце. Автор цих рядків, співпрацюючи з ювілятом 44 роки, не раз міг у цьому переконатись, як і багато інших, що прийшли йому побажати ще многі і многі Богом благословенних літ.

Василь Ленцик

Г. Клінтон...

(Закінчення зі стор. 1)

Останні слова можна інтерпретувати, як камінець в город українського Уряду, звинуваченого неодноразово у корупції. Однак Г. Клінтон сказала також, що „у вашій боротьбі за свободу, у вашій боротьбі за демократію американський народ буде з вами“.

Промова Першої лейді ЗСА сподобалася народові, який спочатку гукав „Ласкаво просимо!“, а вкінці спонтанно заспівав „Многая літа!“.

Аґентство Ассошіейтед Пресс повідомило, що львів'яни зустріли Г. Клінтон набагато тепліше, ніж громадяни попередніх чотирьох післясовєтських країн — Казакстану, Киргизстану, Узбекистану і Росії. Вздовж старих кам'янистих вуличок люди махали їй руками з бальконів і привітно усміхалися. Львів, багатий на архітектуру, став найгарнішим містом, яке Г. Клінтон відвідала під час своєї подорожі.

Перед своїм виступом біля пам'ятника жертвам комуністичного терору Г. Клінтон побувала в єдиній вцілілій львівській синагозі. Під час фашистської окупації німці використовували храм як конюшню і стрільбище. Досі на стелі видно дірки від куль. За совєтських часів синагога Гілад була складом і лише в 1989 році, коли в місті влада поступово почала переходити до націонал-демократів, храм передано 6,000-ій жидівській громаді.

Рабин Мордечай Балд попросив Г. Клінтон, щоб вона переказала в себе вдома, що зустріла в Україні старомодний американський ідеалізм. 13-літня дівчина-жидівка у своїй промові до Першої Лейди ЗСА сказала, що „сьогодні наші батьки і ми не боїмося називатися жидами“.

Г. Клінтон також відвідала собор св. Юра і побувала в пологовому відділі Львівської обласної лікарні, якій допомагає шпиталь Генрі Форд в Дітройті. 18-го листопада ввечорі Перша лейді повернулася до Вашінґтону.

Листопадовий...

(Закінчення зі стор. 2)

народу і на підставі цього поробити висновки у користь національного самоусвідомлення. Погорда до української мови, головного елементу національної самобутности, витворилась в Україні внаслідок послідовної політики Москви знищити українську культуру. Цього добилась Москва терором. Тому не можна надто критикувати наших братів і сестер в Україні за накинені їм навички. Їм треба допомогти віднайти їхнє правдиве національне обличчя.

Але дивним, неоправданим явищем є асиміляційні процеси у західніх громадах. Хамелеон міняє краску шкіри і достосовується то оточення лише тоді, коли йому загрожує небезпека. Українській діяспорі у Північній Америці, у дійсно демократичних країнах, не загрожує ніяка небезпека. Вона не мусить відрікатись своєї мови, звичаїв і культури взагалі. Кожна культурна людина повинна шанувати чужу мову і не повинна відсувати свою рідну мову на другий плян. В українській історії мова була і є основою національної самобутности. Діяспора повинна пам'ятати, що мільйони українців згинуло за Україну, за її культурну і політичну незалежність, за її самобутність, яка включає мову. Боротьба з нашим віковічним ворогом ще не є скінчена. Розв'язка економічних проблем української держави мусить іти в парі із культурними потребами українського народу, який мусить бути українським а не інтернаціональним.

Україна жде на духову допомогу від національно свідомої діяспори. В ніякому разі не наслідуймо того, кого нап'ятнував Борис Грінченко 1892 року у творі „Переляканий“.

Ні, хоч дуже я люблю
Україну неньку,
Я сидітиму собі
Краще потихеньку.

Дорш як...

(Закінчення зі стор. 2)

сів і торговельної конкуренції, але тяже впала жертвою нерозважної експлуатації морської риби.

Запанувала майже безвихідна ситуація. Що ж тут робити? Виявилося, що історичне минуле з суперечками, застрашуваннями, сутичками, інтригами, бльокадами і війнами могли себе оправдати, бо тоді існували багаті запаси дорша. Ситуація загострилася по Другій світовій війні, коли розвиток технології ловлення і перерібки випередив природну репродукцію риби. Прийшлося народам у мирний спосіб заключувати договори раціональної рибної господарки, охорони і строгого обмеження експлуатації.

Віками мешканців Нюфавндлендії збагачувало море великою кількістю дорша, що рівночасно став постачальником добробуту, бо 45,000 людей працювали в рибному промислі. Та всьому прийшов кінець і тут з причин надмірної експлуатації і таємного охолодження води океану, дорш майже зник. Від 1992 року, коли уряд примінив мораторій на індустрію, на цьому канадському острові спосіб життя людини відчув потрясення. Перший раз від поколінь мешканці знайшлися під маривом залякуючого завдання шукати за новими засобами існування... З привички гляділи в сторону моря... А там, де колись у воді панував дорш, недавно під водою виявилися великі резерви нафти, яку перший раз використають комерційно ще в грудні цього року! А чи голубі мрії добробуту сповняться, залежить від того, чи нова нафтова індустрія повністю заступить традиційний рибний промисел і вирятує всіх острів'ян з існуючої економічної кризи.

У світлу пам'ять моєї шваґерки

СОФІЇ-ОСИПИ СЕГЕЙДИ

що відійшла у вічність 8-го листопада 1997 р., складаю 100 дол. на Східньо-Европейський Дослідний Інститут ім. В. Липинського у Філядельфії, Па.

Спи спокійно дорога Осипо, земля американська нехай буде тобі легкою.

ГАЛИНА СЕГЕЙДА

Ділимося сумною вісткою з рідними і знайомими, що 11-го листопада 1997 року в нещасливому випадку згинула на 75-му році життя наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ, СЕСТРА і БРАТОВА

бл. п.

СТЕФАНІЯ ВОСКРЕС

з дому МОРОЗ

ПАРАСТАС відправиться в п'ятницю 14-го листопада о год. 7-ій веч. в церкві св. Архистратига Михаїла при 1013 Fox Chase Rd., Jenkintown PA.

ПОХОРОННІ відправи почнуться в суботу 15-го листопада о год. 9-ій ранку із цієї ж церкви, а опісля на цвинтар на Fox Chase, Па.

В глибокому смутку:

донька	— ЛЕСЯ і МАРІЯН СТАСЮК
внук	— ВОЛОДИМИР і СІНДІ СТАСЮК
внучка	— ЛІСА і РОМАН ОПРИСК
правнучки	— РІЯННА і РОКСАННА СТАСЮК
брати	— ЯРОСЛАВ і ТЕОФІЛЬ з родинами в Україні
братова	— МАРІЯ СЕНЕЙКО родина в ЗСА й Україні.

Замість квітів ласкаво просимо складати на Фонд Іконостасу в церкві св. Архистратига Михаїла, 1013 Fox Chase Rd. Jenkinstown PA 19046.

З болем і смутком повідомляємо, що 17-го листопада, 1997 р., по довгій і тяжкій недузі, на 93-му році життя відійшла від нас наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

СТЕФАНІЯ СТЕШИН

з дому ВОЛИНЕЦЬ

нар. в Березовиці Великій, біля Тернополя

ПАНАХИДА у вівторок 18-го листопада о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Frederick Services, Inc., 192-15 Northern Blvd., Flushing, N.Y.

ПОХОРОН в середу 19-го листопада о год. 9:30 ранку з церкви Благовіщення Пресвятої Діви у Флашинг, Н. Й.

Залишені у глибокому смутку:

дочка	— ЛЮБА ДЕКАЙЛО з мужем ІГОРЕМ та внуки
	— РОСТИСЛАВ з дружиною АДРІЯНОЮ
	— ОЛЕГ з дружиною ХРИСТИНОЮ і донею ДІЯНОЮ
	— ОРЕСТ
син	— ОМЕЛЯН СТЕШИН з дружиною ІРИНОЮ та внуки
	— АНДРІЙ
	— ПЕТРО
	— і ХРИСТИНА ЗАКОВОРОТНА
	— з мужем ІВАНОМ

З глибоким жалем і смутком ділимося сумною вісткою з рідними і знайомими, що в середу, 5-го листопада 1997 р., несподівано відійшла у вічність моя найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

ТЕССІ-ТАТІЯННА ТЮТЬКО

ПОХОРОН відбувся 8-го листопада з церкви св. Володимира на цвинтар св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Горем прибиті:

муж	— ЕВГЕН
сестрінки	— БОГДАННА ПОПЕЛЬ з мужем адв. ОРЕСТОМ, дітьми і внуками
	— ХРИСТИНА НЕДІЛЬСЬКА з мужем суд. СОФРОНОМ і дітьми
	— ВІРА ГНАТЮК з мужем ПЕТРОМ, дітьми і внуками
братанниця	— ОСТАПА ШУРМА з дітьми і внуками у Львові
син	— ГРИГОРІЙ ЧОРНІЙ з дружиною ЛЮБОЮ (ЯКИМИШИН) дітьми і внучкою
донька	— ЧАРМАЙН (Чорній) АЙХМАН з мужем ГЕРРІ, дітьми
донька	— ДІЯНА СКУПІЄН з мужем СТАНЛІ, дітьми і внучкою
син	— РОДЖЕР ЧОРНІЙ з дружиною АННОЮ (ЯКИМИШИН) з дітьми і внучкою
син	— МАРКО ЧОРНІЙ
донька	— ДОРРЕТТА ЛЮРВІ з мужем ДЖАНОМ, дітьми.

40-літній ювілей

22-го вересня 1957 року в домі Стефанії Пушкар, в дільниці Філядельфії Найставн, зійшовся гурт жіноцтва і виявив бажання стати в ряди Союзу Українок Америки. Так постав 43-ій Відділ. Першою головою була Стефанія Пушкар. Вона вміла передати Відділові завзяття й наснагу до праці.

Минуло сорок років... Час невмолимо наклав на кожного свої сліди, та не стер з їх облич усмішки, з душі — молодечого запалу, а, головне, — обов'язку свідомої українки свої праці в громаді — часом більше, часом менше — бути прикладом для майбутнього покоління.

25-го жовтня 1997 року в великій залі УОК-Центру відбувся ювілейний вечір 43-го Відділу СУА ім. Олени Пчілки Філядельфійської Округи.

Гарно прикрашена заля та сцена. Чодово оформлений куточок дарунків для Музею (Ольгою Диміцькою при допомозі Оксани Гораєцької) вражав справжньою майстерністю золотих жіночих рук. Жіноцтво у вишиванках, з ориґінальними відзначками — мініятюрними вишиваними рушничками. Це дарунок 43-му Відділові від союзянок міста Калуша з України, якими Відділ опікується.

Вечір відкрила голова Відділу Анна Максимович. Іванна Субтельна, Каролина Конрад та Ольга Головецька внесли прапор. Відспівано гимн Союзу Українок. Анна Суха (організаційна референтка) за-свічує свічку.

Хвилиною мовчанки вшановано пам'ять померлих членок Відділу. Ведуча програмою цього ювілею — імпрезова референтка Людмила Чайківська. Отець Іван Давидович молитвою благословив урочисте святкування. Іванна Пенкальська (заступниця голови) передала квітку пошани

Членство 43-го Відділу СУА в день 40-ліття.

першозасновниці Відділу Марії Євсевській і почесній членці 43-го відділу Анастазії Жилавій.

Голова Відділу А. Максимович розповіла про коротку історію 43-го Відділу СУА, який за ці 40 років розвинув багатогранну діяльність: організував „Світличку", гурток книголюбів, суспільну опіку; має 5 стипендіятів у Бразилії, одного богослова в Римі, є меценатом Українського Музею тощо.

Влаштувались для Відділу сходини на різноманітну тематику, та організовувались 2-3 імпрези на рік для громади, які мали великий успіх. Проводились літературні вечори, розвагові імпрези, сценічні, мистецькі виставки, ярмарки, конкурси та вечорниці. Цікавими були зустрічі з письменниками і поетесами Філядельфії, авторські вечори. Ініціятором і душею цих імпрез була впродовж 27-ми років Людмила Чайківська. 43-ій Відділ брав участь у майже всіх Конвенціях СУА. Члени Відділу працюють для громади: вони є у Пластовій Станиці, українській бібліотеці, в „Нашій Українській Рідній Школі", в УОКЦентрі, „Тризубі", при парафіях і, крім того, фінансово підтримують різні молодечі організації, Український Конґресовий Комітет, Світовий Конґрес Вільних Українців, Гарвард, УОК-Центр та ін. Довгі роки залишалися на своїх постах також і господарська референтка Марія Данилів, без „смачних додатків" якої не обходиться ні одна імпреза, Лукія Гриців — реф. справ культури, Ірина Райнер — пресова референтка, Марія Куземська скарбничка, Анастазія Жилава колишня заступниця голови. Та хіба можна перелічити всіх активних членок Відділу, завдяки яким він відзначається своєю діяльністю серед громади?

Поетеса, голова 43-го Відділу, підкреслила на закінчення свого виступу, що сьогодні минуле сплітається із сучасним. І висловила це в спеціяльно написаному для ювілею вірші:

Крокує жовтень скверами
Найставну,
В задумі зупинивсь при
Ровен і Кларисса.
Чи справді 40 літ?
Здається так
недавно...
Посипались на брук
багряних кленів
листя...

Вітає спогадами
в Дженкінтавні
Доспіла досвідами
колосиста осінь...
А здобутки СУА минулі
і недавні,
Зростають в почини нові —
незнані досі.

Ведуча Л. Чайківська запропонувала заспівати „Многая літа" для всіх членок Союзу Українок Америки за їх невтомну працю в виховній, суспільній і громадській ділянках, за дружність і згоду, за перемогу добра над злом, за здоров'я і погідність духу.

Під час обіду ведуча представила голів Відділів: Лідію Дяченко (20-ий), Лідію Бук (67-ий), Христю Їжак (90-ий), Олену Карпинич (представницю 88-го), А. Грабову (13-ий), Іванну Возну (від 10-го), а також голову УККА Михайла Ковальчина, Христю Сеник (ЗУАДК), Анастазію Саґату (церква Царя Христа), Марію Харину (СФУЖО), Любу Сілецьку і Теодозію Волянюк (ОЖОЧСУ), д-ра Ярослава Заліпського (НТШ), Христю Кульчицьку (СФУЖО), Миколу Лютого (УОКЦентру) та Лесю Яцкович з далекого Бостону, колишню мистецьку референтку 43-го Відділу.

Голова Філядельфійської Округи СУА Марія Раковська привітала 43-ій Відділ з ювілеєм і роздала відзначення від Централі СУА для Відділу, а від Філядельфійської Округи — членкам 43-го Відділу Анні Максимович (голові), Людмилі Чайківській (імпрезовій референтці), Марії Куземській (касирові) та Марії Данилів (господарській референтці).

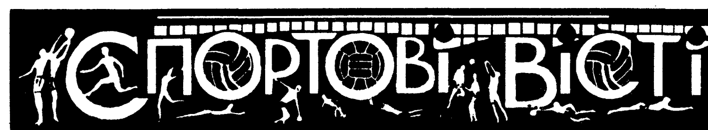
В мистецькій програмі взяли участь Ірена Бойко та Оксана Ткачук, які виконали українські народні пісні при супроводі фортепіяну Наталії Вайди. А гумореска Г. Черінь „Вакації", прочитана акторкою Лізою Чепіль, чудово відобразила жіночу бувальщину. З уст Оксани Ткачук косівським діялектом посипались „Прокльони" з архіву „Нотатки шпаргляра" д-ра Григора Лужницького. Диву даєшся, коли чуєш цю „народну мудрість"! Учасники програми були обдаровані квітами.

Під час кави Ольга Головецька (культурно-освітня референтка) зачитала привіти ювілятові — 43-му Відділові СУА.

Особлива подяка за велику жертвенність, за добре серце, за дружнє тепло висловлено Лідії Кий та вручено квіти. Бо майже кожна імпреза, як і ця, „підсолоджена" знаменитими смачними тортами, приготовленими її невтомними руками.

Ще довго не розходились присутні, по-родинному спільно допомагали одне одному, бо ж звикли за ці 40 років трудитися в міру можливостей і взагалі жити і працювати спільно, дружньо для СУА, громади і України.

Галина Клюк-Дзівак

Редагує Омелян Твардовський

УСК Ню Йорк — „Нет Гед Юнайтед" — 4:1

В неділю, 2-го листопада, не зважаючи на зливу, обидві футбольні дружини УСК відбули свої першенські ігри і обидві закінчили перемогами: перша дружина вислідом 4:1, резервова — 4:0. Обидві в показнику табелі ігор II дивізії Космополітальної Ліґи Ню Йорку займають перші місця.

Якщо йдеться про зустріч першої дружини, то в ній наші футболісти мали значну перевагу і вже до перерви вели 3:0, що його здобули Дуракович —2 і Заращак. Після перерви УСК сповільнив темпо і до закінчення тієї зустрічі Доналд підніс рахунок ґолів до 4:0, але в кінцевій фазі змагань суперники зуміли здобути свого почесного ґоля, яким встановили вислід гри 1:4.

Нове число спортового журналу „Наш спорт"

Повідомляємо про появу 34-го числа журналу „Наш спорт" — єдиного такого роду видання поза Україною. Нове число журналу, датоване січнем 1998 року, вийде з друку в половині грудня ц. р. На 80-ти сторінках читачі знайдуть цікаві двомовні статті і репотражі, які висвітлюють проблеми й сучасний стан українського спорту в Україні і ЗСА.

Теми основніших статтей: „Проблеми українського спорту", „Спортові таємниці древньої Ольвії", „Україна — п'ята на Олімпі", „УСЦАК здійснює нові проєкти відродження спорту в Україні", „Наґано–1998". Цікаві також матеріяли про сучасні осяги українського футболу, діяльність УСЦАК, бейсболу, висліди ігор та кінцеві табелі. Майже усі матеріяли ілюстровані численними світлинами. „Наш спорт" вже читають у Києві, Донецькому, Львові та інших містах України. Зацікавлені симпатики українського спорту в діяспорі можуть придбати примірник, висилаючи замовлення і чек на суму 3.75 дол., що включає кошт поштової пересилки, на адресу: Sitch, „Our Sport", 680 Sanford Ave., Newark, N.J. 07106.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

„Динамо" Київ — Барсельона Ф.К. — 4:0

Тією високою перемогою на виїзді в Барсельоні, Еспанія, українські футболісти справили чергову сенсацію в Европі. Особливо після останньої поразки збірної України в Заґребі, Хорватія. В цій грі знову заблистів Андрій Шевченко, якого тепер в Европі вважають найкращим футболістом континенту. Долю тієї важливої зустрічі Шевченко вирішив вже в 9-ій хвилині, коли з подачі Калитвинцева він головою здобув ведення 1:0. В 32-ій хвилині Андрій головою підніс рахунок до 2:0. Ще перед перервою, завдяки чудовій грі цілої дружини Шевченко перейняв м'яч, з яким мчав у підворотню зону Барсельони, де його звалив з ніг оборонець господарів. Суддя змагань призначив карний стріл, якого акуратно виконав Шевченко, здобувши вислід половини 3:0 і свій перший в цій серії „гет трик". Ведучи вислідом 3:0, українські футболісти продовжували домінувати, не даючи можливости еспанцям на створення зручних можливостей до здобуття хоч би почесного ґоля. В 79-ій хвилині напад „Динамо" провів чергову гарну акцію, в якій Шевченко заволодів м'ячем, переадресував м'яч Реброву, який без труднощів післав його в порожні ворота — 4:0. Тією перемогою кияни зміцнили свою позицію лідера, яка після четвертої рунди має такий вигляд:

Клюби:	Точки:	Ґолі:
1. Київ „Динамо"	10	12:3
2. ПСВ Айдговен	7	6:5
3. Нюкестл Юнайтед	4	5:7
4. Барсельона ФК	1	4:12

Чергові змагання в цій серії „Динамо" має визначені на 26-го листопада ц. р. в Києві з голляндським клюбом ПСВ Айдговен і 10-го грудня ц. р. в Англії з Нюкестл Юнайтед. Для здобуття першого місця в групі „Сі" українським футболістам вистачить перемогти у себе вдома ПСБ Айдговен, що запевнить їм вхід до чвертьфіналу в цій престижевій Лізі Чемпіонів Европи.

Відгуки в еспанській пресі про перемогу „Динамо"

Еспанська преса в загальному відзначила, що це вперше за 17 років в іграх за Чашу Европи Барсельона зазнала поразки вислідом 4:0. Рівночасно репортери звернули увагу на факт, що майже 60,000 глядачів у Барсельоні по закінченні змагань оплесками виявили признання українським футболістам за їх чудову гру. В короткому інтерв'ю з головним тренером „Динамо" Валерієм Лобановським він скромно сказав: „Футболісти Барсельони були, мабуть, втомлені після зустрічі з клюбом 'Реал' Мадрид попередньої неділі, де вони здобули високу перемогу". В газеті „АБС де Мадрід" з 6-го листопада ц. р. було сказано, що „Барсельона, тобто її футболісти, були ляльками в руках українців". В газеті „Інфо Футболь" під товстим заголовком „З раю в пекло. Барсельона, лідер еспанського футболу, зазнав приниження в Европі". В газеті „Марка" відзначено, що контратаки українських футболістів проводилися елегантними рухами Українського Національного Балету... Газета „Ель Мундо Депортіво", порівнюючи дружину сучасного тренера-голляндця Барсельони, „Аякс" з 1995 року, відзначила, що „українські футболісти вповні дорівняли тодішньому 'Аяксові'": це машина перфектного футболу. 'Динамо' — велика дружина, вона знає, як пристосуватися до будь-якої ситуації".

Подав О. Твардовський